

Ders : 179**Konu : HZ. İSÂ (A.S.) - 1**

HZ. MERYEM

Hz. Meryem iffetli ve doğrucuydu.¹ İbadet ve kulluk hususunda zamanında kendisinin dengi yoktu. Peygamberimiz (s.a.v.) onun hakkında şöyle buyuruyor:

“Zamanındaki kadınların en hayırlısı Meryem’dir. Bu ümmetin kadınlarının en hayırlısı da Hatice’dir.”²

Allah da Hz. Meryem’in üstünlüğünü şöyle bildiriyor:

وَإِذْ قَالَتِ الْمَلَائِكَةُ يَا مَرْيَمُ إِنَّ اللَّهَ اصْطَفَاكِ وَطَهَّرَكِ وَاصْطَفَاكِ عَلَى نِسَاءِ الْعَالَمِينَ
يَا مَرْيَمُ اقْنُتِي لِرَبِّكِ وَاسْجُدِي وَارْكَعِي مَعَ الرَّاكِعِينَ*

“Hani melekler demişlerdi: Ey Meryem! Allah seni seçti, seni tertemiz yarattı ve seni bütün dünya kadınlarına tercih etti. Ey Meryem! Rabbine ibadet et; secdeye kapan, (O’nun huzurunda) eğilenlerle beraber sen de eğil.”³

Hz. Meryem’in Kur’an’da on bir yerde ismi geçmekte ve iki yerde **“namusunu, iffetini muhafaza eden kadın”⁴** diye anılmaktadır. Ayrıca Kur’ân-ı Kerîm’de kendi adını taşıyan bir de sûre vardır. Doksan sekiz âyet olan bu sûrede, özellikle Hz. Meryem’den ve onun Hz. İsâ’yı dünyaya getirmesinden bahsedilir.

Hz. Meryem odasında cemaate uyarak namaz kılardı. O, peygamber olmadığı hâlde Hz. Cebrâil ile konuşma şerefine nail oldu. Bu, onun Allah katındaki kıymetini gösterir.

İSÂ İLE MÜJDELENİŞ

Hz. Meryem, Mescid-i Aksâ’nın doğu tarafındaki odasında devamlı ibadet eder ve kapısını örtülü bulundururdu. Birgün yine odasında ibadet ederken Cebrâil (a.s.), bir erkek şeklinde göründü.⁵ Hz. Meryem korkmasın ve sözünü anlasın diye Allah onu insan kılığında gönderdi. Hz. Meryem onun ne maksatla geldiğini bilmediği için endişeyle şöyle dedi:

“Senden, çok esirgeyici olan Allah’a sığınırım! Eğer Allah’tan sakınan bir kimse isen (bana dokunma).

¹ Mâide suresi, 75. ayet

² Sahih-i Buhârî ve Tecdîd-i Sarîh Tercemesi, C9, sh.167

³ Âl-i İmrân suresi, 42-43. ayetler

⁴ Tahrim suresi, 12. Ayet, Enbiyâ suresi, 91. ayet

⁵ Meryem suresi, 17. ayet

Melek: Ben, yalnızca sana tertemiz bir erkek çocuk bağışlamam için Rabbinin bir elçisiyim, dedi.

Meryem: Bana bir insan eli değmediği, iffetsiz de olmadığı hâlde benim nasıl çocuğum olabilir? dedi.

Melek: Öyledir, dedi; (zira) Rabbin buyurdu ki: Bu bana kolaydır. Çünkü biz, onu insanlara bir delil ve kendimizden bir rahmet kılacağız. Bu, hüküm ve karara bağlanmış (ezelde olup bitmiş) bir iş idi.”⁶ İrzini iffetle korumuş olanı (Meryem’i de) an. Biz ona ruhumuzdan üfledik, onu ve oğlunu cümle âlem için bir ibret kıldık.”⁷

“Melekler demişlerdi ki: Ey Meryem! Allah sana kendisinden bir kelime’yi müjdeliyor. Adı Meryem oğlu İsâ’dır, Mesih’tir.⁸ Dünyada da, ahirette de itibarlı ve Allah’ın kendisine yakın kıldıklarındandır. O, sâlihlerden olarak beşikte iken ve yetişkinlik hâlinde insanlara (peygamber sözleri olarak) konuşacak.

Meryem: Rabbin! dedi, bana bir erkek eli değmediği hâlde nasıl çocuğum olur?

Allah şöyle buyurdu:İşte böyledir, Allah dilediğini yaratır. Bir işe hükmedince ona sadece “ol!” der; o da olur.

(Melekler, Meryem’e hitaben İsâ hakkında sözlerine devam ettiler) Allah, ona yazmayı, hikmeti, Tevrat’ı, İncil’i öğretecek. O, İsrâiloğulları’na bir elçi olacak (ve onlara şöyle diyecek) Size Rabbinizden bir mucize getirdim. Size çamurdan bir kuş sûreti yapar, ona üflerim ve Allah’ın izni ile o kuş olur. Yine Allah’ın izni ile körü ve alacalıyı iyileştirir, ölüleri diriltirim. Ayrıca evlerinizde ne yiyip ne biriktirdiğinizi size haber veririm. Eğer inanan kimseler iseniz, bunda sizin için bir ibret vardır.”⁹

DOĞUM

Allah, Âdem (a.s.)’ı nasıl annesiz babasız topraktan yarattı ise, Hz. İsâ’yı da babasız olarak ruh üfleyerek, “ol!” demesiyle yarattı. Bunlar, Allah’ın kuvvet ve kudretini ortaya koymaktadır.

Hız. Meryem, bir kızın eşi olmadan hamile olması ve çocuk doğurmasının insanlar tarafından dedikodu ile karşılanacağını düşünür ve huzursuz olurdu. Hamilelik alametleri belirlediğinde insanlardan uzak bir yere çekildi.

Hız. Meryem, insanlar arasında iffetli bir kız olarak bilinirdi. Kucağında bir çocukla onların karşısına nasıl çıkacağını düşündü ve **“...Doğum sancısı onu bir hurma ağacına (dayanmaya) sevketti. “Keşke, bundan önce ölseydim de unutulup gitseydim!” dedi.**

Aşağısından (İsâ yahut melek) ona şöyle seslendi: **“Tasalanma! Rabbin senin alt yanından bir su arki vücuda getirmiştir.”** (Rivayete göre Hz. İsâ doğduğunda ayağının değdiği yerde, Allah bir

⁶ Meryem suresi, 18-21. ayetler

⁷ Enbiyâ suresi, 91. ayet

⁸ Mesih, İbranice bir kelime olup, aslı “Meşih” tir. Hz.İsâ’nın bir lakabıdır ve “mübârek” anlamına gelmektedir.

⁹ Âl-i İmrân suresi, 45-49. ayetler

su pınarı ortaya çıkardı. Âyete şu mânâ da verilmiştir: “Tasalanma! Rabbin senin altındakini (yani İsâ’yı) şerefli bir lider olarak yaratmıştır.”

وَهَزِّي إِلَيْكَ بِجُذْعِ النَّخْلَةِ تُسَاقِطُ عَلَيْكَ رَطْبًا جَنِيًّا* فَكُلِي وَاشْرَبِي وَقَرِّي عَيْنًا فَمَا تَرَيْنَ مِنَ الْبَشَرِ أَحَدًا فَقُولِي إِنِّي نَذَرْتُ لِلرَّحْمَنِ صَوْمًا فَلَنْ أُكَلِّمَ الْيَوْمَ إِنْسِيًّا*

“Hurma dalını kendine doğru silkele ki, üzerine taze, olgun hurma dökülsün. Ye, iç. Gözün aydın olsun! Eğer insanlardan birini görürsen de ki: Ben, çok merhametli olan Allah’a oruç adadım; artık bugün hiçbir insanla konuşmayacağım.”¹⁰

Allah, Hz. Meryem’i bu zorlu gününde yalnız bırakmadı. Ona ne yapacağını bildirdi ve onu sakinleştirdi.

BEBEĞİN KONUŞMASI

فَأْتَتْ بِهِ قَوْمَهَا تَحْمِلُهُ قَالُوا يَا مَرْيَمُ لَقَدْ جِئْتِ شَيْئًا فَرِيًّا* يَا أُخْتَ هَارُونَ مَا كَانَ أَبُوكِ امْرَأَ سَوْءٍ وَمَا كَانَتْ أُمُّكَ بَغِيًّا* فَأَشَارَتْ إِلَيْهِ قَالُوا كَيْفَ نُكَلِّمُ مَنْ كَانَ فِي الْمَهْدِ صَبِيًّا*

“Nihayet onu taşıyarak kavmine getirdi. Dediler ki: ey Meryem! Hakikaten sen iğrenç bir şey yaptın! Ey Hârûn’un kız kardeşi! Senin baban kötü bir insan değildi; annen de iffetsiz değildi. Bunun üzerine Meryem çocuğu gösterdi. “Biz, dediler beşikteki bir sabi ile nasıl konuşuruz?”¹¹

Meryem’in konuşmayıp çocuğu göstermesine daha çok kızdılar. O ise, hiç konuşmadı ve yavrusunu işaret ederek ona sorun demek istedi. Halk, Hz. Meryem’in zina ettiğini zannederek kendisini taşıyıp öldürmek için ellerine taş almışlardı.

Hz. İsâ henüz yeni dünyaya gelmesine rağmen Allah’ın ona verdiği lutuf ile dile geldi:

قَالَ إِنِّي عَبْدُ اللَّهِ آتَانِيَ الْكِتَابَ وَجَعَلَنِي نَبِيًّا* وَجَعَلَنِي مُبَارَكًا أَيْنَ مَا كُنْتُ وَأَوْصَانِي بِالصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ مَا دُمْتُ حَيًّا* وَبَرًّا بِوَالِدَتِي وَلَمْ يَجْعَلْنِي جَبَّارًا شَقِيًّا* وَالسَّلَامُ عَلَيَّ يَوْمَ وُلِدْتُ وَيَوْمَ أَمُوتُ وَيَوْمَ أُبْعَثُ حَيًّا*

“Çocuk şöyle dedi: “Ben, Allah’ın kuluyum. O, bana Kitab’ı verdi ve beni peygamber yaptı. Nerede olursam olayım, O beni mübârek kıldı; yaşadığım sürece namazı ve zekâtı emretti. Beni anneme saygılı kıldı, beni bedbaht ve zorba yapmadı. Doğduğum gün, öleceğim gün ve diri olarak kabirden kaldırılacağım gün esenlik banadır.”¹²

Hz. Meryem’in kendisini müdafaa ederek temize çıkarması çok zor olduğu için Allah, kundaktaki Hz. İsâ’yı konuştu ve bunun bir mucize olduğunu gösterdi. İsâ (a.s.) konuşunca Hz. Meryem’e fenalık etmekten kaçındılar ve serbest bıraktılar.

¹⁰ Meryem suresi, 23-26. ayetler

¹¹ Meryem suresi, 27-29. ayetler

¹² Meryem suresi, 30-33. ayetler

PEYGAMBERLİĞİ

Yahudiler, teyzesinin eşi Hz. Zekeriyâ'ya iftira atıp şehit edince, Hz. Meryem, Hz. İsâ'yı da alarak Kudüs'ten ayrıldı ve Mısır'a gitti. Oturmaya uygun, suyu bulunan bir tepede ikamet ettiler.¹³ On iki yıl orada yaşadılar ve daha sonra Nâsıra şehrine yerleştiler. Hz. İsâ otuz yaşına kadar oradan ayrılmadı.

Hz. İsâ otuz yaşında iken Allah onu İsrâiloğulları'na peygamber olarak gönderdi. İsâ (a.s.), kendilerine “Ulu'l-Azm” denilen peygamberlerdendir. Kendisine “Müjde ” manasına gelen İncil vahyolundu. Hz İsâ, yeni bir şeriatle gönderilen bir resuldür.

وَقَفَّيْنَا عَلَىٰ آثَارِهِم بِعِيسَى ابْنِ مَرْيَمَ مُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَآتَيْنَاهُ الْإِنْجِيلَ فِيهِ هُدًى
وَنُورٌ وَمُصَدِّقًا لِّمَا بَيْنَ يَدَيْهِ مِنَ التَّوْرَةِ وَهُدًى وَمَوْعِظَةً لِّلْمُتَّقِينَ *

“Kendilerinden önce gelen Tevrat’ı doğrulayıcı olarak peygamberlerin izleri üzerine, Meryem oğlu İsâ’yı arkalarından gönderdik. Ve ona, içinde doğruya rehberlik ve nur bulunmak, önündeki Tevrat’ı tasdik etmek, sakınanlara bir hidayet ve öğüt olmak üzere İncil’i verdik.”¹⁴

Alınacak Dersler:

1. Sünnetullah veya sebep sonuç ilişkileri, Allah’ın hükümlerinin kâinattaki işleyişinin kavranabilmesi içindir. Akıl sahipleri ancak bu sayede; araştırır, geliştirir, sorumluluklarını kavrayabilir ve yapabilirler.
2. Allah, Hz. İsâ’yı babasız olarak yaratmıştır. O’nun gücüne ve kudretine sınır yoktur.
3. Hakkında kesin bilgi sahibi olunmayan hususlarda konuşmamalı, zan sahibi olmamalıdır.
4. Bir oluş ve yaratılış bizim idrakimizi aşabilir. Gücümüzün veya kavramamızın dışında olabilir. Dikkat edilirse bu, bizim için böyledir. Aslında bunlar sebebiyle de sorumluluğumuz yoktur. Çünkü biz pek çok açıdan eksiğiz.

Not: Bu hafta;

1. Meryem suresi 30-33. ayetlerin tefsirini okuyalım.
2. Allah Hz. İsâ’ya hangi mûcizeleri vermişti? Onun beşikte konuşması mûcize midir?
3. Bu dersi bir grup arkadaşımızla da işleyelim.

¹³ Mü’minûn suresi, 50. ayet

¹⁴ Maide suresi, 46. ayet